

Dosarul nr. 2ra-816/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mazur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

9 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Olga Cojușneanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul
Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva Olgăi Cojușneanu cu privire la
repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune,
împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 noiembrie 2018, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Cojușneanu cu privire la
repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii a indicat că prin sentința din 10 martie 2015 a
Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, Olga Cojușneanu a fost condamnată în baza
art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare cu privarea de dreptul de a
ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani.

Pentru a pronunța sentința, instanța a constatat că Olga Cojușneanu, activând
în perioada 23 mai 2006 – 25 mai 2011, ca manager-șef al Întreprinderii de Stat -
Întreprinderea Republicană de Producție și Comerț „Molda” (în continuare ÎRPC
„Molda”), fondată de Ministerul Sănătății, fiind persoană publică, prin prisma
prevederilor art. 123 alin. (2) Cod penal, a săvârșit infracțiunea de neglijență în
serviciu, soldată cu urmări grave în următoarele circumstanțe: având obligația ca în
cursul exercitării atribuțiilor de funcție să se conducă de cadrul juridic stabilit în
contractul individual de muncă nr. 6 din 23 mai 2006, Statutul ÎRPC „Molda”
(redacția din 26 martie 2004), Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-
XIII din 16 iunie 1994, Legea privind administrarea și deetizarea proprietății
publice și alte acte normative, la 1 noiembrie 2007, manifestând o atitudine
neglijentă și neconștiincioasă față de atribuțiile de serviciu, urmând necondiționat
indicațiile factorilor de decizie a Ministerului Sănătății și practica vicioasă de
încheiere a contractelor de locațiune la întreprindere, stabilită pe parcursul anilor,
în mod neglijent, fără a studia detaliat prevederile contractului de locațiune și
anexele la acesta, a semnat cu SA „Basarabia Nord” contractul nr. 32 A, prin care

i-a transmis în locațiune încăperi cu suprafața de 154 m.p., din bunul imobilul situat în mun. Chișinău, str. Grenoble 161, iar ulterior suprafața locațiunii a fost majorată până la întreaga suprafață a etajului 3 a edificiului menționat, constituind în total 1050,2 m.p. Astfel Olga Cojușneanu, acționând neconștiincios față de atribuțiile de serviciu și anume, ignorând prevederile pct. 6 alin. 2, 7 al Contractului individual de muncă nr. 6 din 23 mai 2006, pct. 1 din capitolul „întreprinderea este obligată” din Statutul ÎRPC „Molda” în redacția din 26 martie 2004, art. 3 alin. 3) și art. 8, lit. a) și i) a Legii privind întreprinderea de stat nr. 146-X111 din 16 iunie 1994, prin semnarea contractului de locațiune nominalizat și actelor juridice ce au reieșit din acesta nu a asigurat folosirea eficientă și reproducerea bunurilor primite în gestiune operativă.

Reclamantul a relevat că la 1 noiembrie 2007 între ÎRPC „Molda” și SA „Basarabia-Nord” a fost încheiat Contractul de locațiune a imobilului nr. 32A. Conform p.1.1 din Contractul de locațiune nr. 32A, ÎRPC „Molda” denumită în continuare (locator), urma să transmită în folosință și posesiune temporară încăperea de la etajul 3 cu suprafața de 154 m.p., situată în mun. Chișinău, str. Grenoble 161, pârâtului SA „Basarabia-Nord”, denumiți în continuare (locatar), care urmau să fie folosite ca încăperi pentru oficii și încăperi pentru depozit. Termenul de valabilitate a Contractului nr. 32A, fiind de 1 an. În cazul în care nici una din părți în termen de trei luni până la expirarea termenului de un an nu anunță rezilierea, acesta se prelungește pe același termen cu aceleași condiții.

A mai indicat că ÎRPC „Molda”, întru executarea obligațiilor asumate, la data de 1 noiembrie 2007 a transmis încăperea în cauză SA „Basarabia-Nord”, drept urmare părțile contractante au semnat Actul de predare-primire din 1 noiembrie 2007. În realitate, SA „Basarabia-Nord”, din momentul semnării actului de predare-primire din 1 noiembrie 2007, nu s-a folosit nici o zi de spațiul arendat și nu a achitat pentru spațiul luat în locațiune. Deci, de la momentul încheierii contractului de locațiune, SA „Basarabia-Nord” a urmărit un singur scop - acapararea proprietății de stat. Intențiile frauduloase ale SA „Basarabia-Nord” se probau și prin faptul că la 25 decembrie 2007 prin anexa nr. 3, ÎRPC „Molda” și SA „Basarabia-Nord” au modificat suprafața anterioară de 154 m.p., prevăzută în Contractul de locațiune nr. 32A, și anume din 1 ianuarie 2008, pe lângă suprafața de 154 m.p. s-a mai transmis în locațiune suprafața liberă de la etajul 3, egală cu 896,2 m.p., în condițiile contractului de bază. În total suprafața încăperilor transmise în locațiune de ÎRPC „Molda” către SA „Basarabia-Nord” au constituit 1050,2 m.p.

Conform pct. 2.1 al contractului de locațiune nr. 32A, SA „Basarabia- Nord” era obligată să achite plata pentru chirie în sumă de 4 110,26 lei în lună fără taxa pe valoarea adăugată și anume 26,69 lei pe lună pentru un m.p. de suprafață luată în locațiune.

De altfel, a specificat că conform anexei nr. 01/05 calculul la contractul de închiriere nr. 32A din 1 noiembrie 2007, mărimea chiriei anuale constituia 570909,73 lei. Dat fiind faptul că la contul de decontare al ÎRPC „Molda” soldul mijloacelor bănești constituia 384031,40 lei, prin ordinul incaso nr. 5 din 25 august 2011 aceste mijloace au fost transferate la contul executorului Ion Iachim, care la rândul său, prin dispoziția nr. 49 din 1 septembrie 2011 le-a transferat la contul SA „Basarabia Nord”. Astfel, ca urmare a neîndeplinirii și îndeplinirii necorespunzătoare de către ex-administratorul ÎRPC „Molda” a obligațiilor de

serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, ÎRPC „Molda” a suferit un prejudiciu nejustificat în sumă de 5 198 138,69 lei (8512378,69 lei ca plăți stipulate în încheierile de executarea silită) - 3 314 240 de lei (cheltuielile de reparație conform documentelor contabile a imobilului situat pe str. Grenoble 161 A, mun. Chișinău), ceea ce constituie proporții deosebit de mari și reprezintă urmări grave.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea; s-a încasat de la Olga Cojușneanu în beneficiul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale prejudiciul material în mărime de 8512378,69 de lei. S-a încasat de la Olga Cojușneanu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 25 000 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 24 octombrie 2019, Olga Cojușneanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Prin decizia din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Olga Cojușneanu și s-a menținut hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Totodată, instanța de apel, din probatoriul administrat la caz, a reiterat că prin sentința Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 10 martie 2015, Olga Cojușneanu a fost recunoscută vinovată și condamnată penal pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 (doi) ani. Conform prevederilor articolului 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite pe un termen de probă de 1 (un) an.

De altfel, acțiunea civilă înaintată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale s-a admis în principiu cu drept de adresare în ordine civilă.

Colegiul a învederat că sentința penală a devenit irevocabilă urmare a pronunțării decizia din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție.

Raportând la caz prevederile legale, instanța de apel a relevat că instanța de fond just a conchis că în temeiul normelor de drept invocate, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale are dreptul la repararea prejudiciului material cauzat de Olga Cojușneanu, în urma infracțiunii.

Nefiind negată culpa Olgăi Cojușneanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) Cod penal și fiind admisă în principiu acțiunea civilă depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, instanța ierarhic inferioară în mod întemeiat a conchis asupra încasării prejudiciului cauzat prin infracțiune, constatat în urma examinării cauzei penale, și anume pentru faptul că ÎRPC „Molda”, unde Olga Cojușneanu a activat ca manager-șef și a transmis în locațiune încăperile cu suprafața de 1050,2 m.p. către SA „Basarabia Nord”, în urma căreia statul a fost prejudiciat cu suma de 8 512 378,69 de lei.

Colegiul a considerat ca fiind lipsite de relevanță alegațiile apelantei cu privire la faptul că cererea de chemare în judecată a fost semnată de o persoană neîmputernicită, ori la caz anume Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost fondatorul ÎRPC „Molda”.

În această ordine de idei, s-a reținut că prejudiciul material a fost solicitat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, deoarece ca parte vătămată în dosarul penal a fost recunoscut anume Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, iar instanța penală a stabilit că prin acțiunile infracționale ale Olgăi Cojușneanu, manifestate prin neîndeplinirea și îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, soldate cu urmări grave intereselor publice și drepturilor, și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, în cazul dat, interesele ÎRPC „Molda” și Ministerul Sănătății.

Dat fiind faptul că fondator la ÎRPC „Molda” era Ministerul Sănătății, Colegiul nu a reținut afirmațiile pârâtei precum că ea nu este obligată să poarte răspundere pentru penalități, dobânzi și alte achitări, deoarece aceste cheltuieli, în urma acțiunilor neglijente au fost suportate de întreprinderea gestionată de pârâtă.

La 25 martie 2021, Olga Cojușneanu a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 4 februarie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 15 februarie 2021 (f.d. 207, Vol. I), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 25 martie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 14 aprilie 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 25, Vol. II)

Astfel, la 12 mai 2021, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Olga Cojușneanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Cojușneanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Olga Cojușneanu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Olga Cojușneanu, împotriva deciziei din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat